

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-126

23/02/2022

ქ. თბილისი

მცხეთის მუნიციპალიტეტში შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „საგურამო ენერჯის“ მიერ, გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. საგურამოს მიმდებარედ 4.4 მგვტ სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება.

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ, 2015 წლის 18 სექტემბერს შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ სიმძლავრის საგურამო ჰესის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაცემულია №58 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა. ამასთან, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, 2020 წლის 27 აგვისტოს აღნიშნულ საქმიანობაზე გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება №2-768).

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, „საგურამო ჰესი“ მდებარეობს მცხეთის მუნიციპალიტეტში. უახლოესი დასახლებული პუნქტი (სოფ. საგურამო) ჰესის ინფრასტრუქტურულიდან დაშორებულია 1.3 კილომეტრით. „საგურამო ჰესის“ სადაწნეო მილსადენის პირველი 500 მეტრიანი მონაკვეთი განთავსებულია თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრებში, ხოლო ჰესის ძალური კვანძის განთავსების ტერიტორია თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრიდან დაშორებულია დაახლოებით 500 მეტრით. უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი, მდ. არაგვი, მიედინება ჰესის სატუმბი სადგურიდან დაახლოებით 220 მეტრის დაშორებით.

„საგურამო ჰესი“ ფუნქციონირებს ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემიდან აღებული წყლის გამოყენებით. ჰესის წყალით მომარაგებას უზრუნველყოფს შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, „საგურამო ჰესის“ მშენებლობა განხორციელდა 1993 წელს. შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე, 2015 წელს მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის თანახმად, ჰესის დადგმული სიმძლავრე შეადგენს 4.4 მგვტ-ს, ხოლო ელექტროენერჯის საშუალო წლიური გამომუშავება - 36,43 მლნ. კვტ/სთ-ს.

გზს-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ჰესის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იყო:

- ღია გამანაწილებელი მოწყობილობის/ქვესადგურის განთავსება;
- ჰესის შენობის მოწყობა არსებული სატუმბი სადგურის შენობაში, ჰიდროტურბინით და ავტომატური მართვის სისტემით;
- 1 ერთეული რადიალურ-ღერძული, „ფრენსისის“, 4.2 მგვტ სიმძლავრის ტურბინის მონტაჟი;
- ჰესის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ელექტროსისტემაში ჩართვა, 35 კვ „წილკანი -1“-ის ელექტროგადამცემ ხაზზე მიერთებით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, კომპანიის მიერ მოხდა საგურამო ჰესის ტექნიკური პარამეტრების დაზუსტება, კერძოდ:

- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, სატუმბი სადგურისთვის წყლის მიწოდება გათვალისწინებული იყო ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო არხიდან 1191 მ სიგრძის მილსადენით. წყალაღების წერტილიდან სატუმბ სადგურამდე სიმაღლეთა სხვაობა შეადგენდა 117 მ-ს. არსებული მდგომარეობით, მილსადენის სიგრძე 1191 მ-ის ნაცვლად, შეადგენს 1407 მ-ს, ხოლო წყლის მიწოდება ხდება 117 მ-ის ნაცვლად, 113 მ სიმაღლეზე;
- გზშ-ის ანგარიშში განხილული უქმი წყალსაგდებისთვის განკუთვნილი 145 მ სიგრძის, 1,0 და 0,6 მ დიამეტრის მილის ნაცვლად, გამოიყენება 240 მ სიგრძის და 1,2 მ დიამეტრის მქონე მილსადენი, ხოლო ტურბინის ნამუშევარი წყლის არინებისთვის, 116 მ სიგრძის და 1420 მმ დიამეტრის მილსადენის ნაცვლად, ჰესი იყენებს 2 ერთეულ 240 მ სიგრძის და 1400 მმ დიამეტრის მქონე მილსადენს;
- გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, ჰესის შენობა უნდა განთავსებულიყო იმ დროისთვის არსებული სატუმბი სადგურის შენობაში. არსებული მდგომარეობით, აღნიშნულ სატუმბ სადგურს ჩაუტარდა დემონტაჟი, ტერიტორია დაიფარა ხრემის ფენით, ხოლო ჰესის შენობა მოეწყო სატუმბი სადგურის მიმდებარედ, დაახლოებით 5-7 მეტრის დაშორებით;
- გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული იყო ღია გამანაწილებელი მოწყობილობის/ქვესადგურის განთავსება. არსებული მდგომარეობით აღნიშნული მოწყობილობა/ქვესადგური არ არის განთავსებული. ჰესის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ელექტროსისტემაში ჩართვა ხდება პირდაპირი მიერთების გზით. ჰესი ელექტროსისტემაში ჩაერთო 110/6 კვ ქვესადგურის „საგურამო-110“-ის მეშვეობით, რომელიც მდებარეობს ჰესის შენობიდან დაახლოებით 80 მეტრის დაშორებით. ჰესის გამანაწილებელი მოწყობილობის ქვესადგურთან დაკავშირება მოხდა 6 კვ ძაბვის კაბელის საშუალებით;
- სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობებისთვის, ჰესის შენობის გვერდით, მოეწყო მსუბუქი კონსტრუქციის საწყობი, რაც გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული არ ყოფილა;
- ნაცვლად გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული 1 ერთეული, 4.2 მგვტ სიმძლავრის ტურბინისა, ჰესის შენობაში დამონტაჟდა 2 ერთეული ტურბინა, ჯამური სიმძლავრით 4.4 მგვტ.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, სკრინინგის განცხადების მიხედვით, დაგეგმილია ჰესის მომსახურე პერსონალისთვის მოსასვენებელი ადგილის/კვების ობიექტის მოწყობა, რისთვისაც გათვალისწინებულია, მზა სენდვიჩ-პანელებიანი, მეტალო-პლასტმასის კონსტრუქციების მონტაჟი, რომლებიც განთავსდება უშუალოდ ჰესის შენობასთან. ასევე,

კომპანია გეგმავს ჰესის წყალმიმღების ავტომატურ სისტემაზე მიერთებას, რაც ფარების დისტანციურად ჩაკეტვის/გახსნის საშუალებას იძლევა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე შესაბამისი გადაწყვეტილების გარეშე შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შესახებ, ეცნობა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, საგურამოს ჰესის სადაწნეო მილსადენის პირველი 500 მ-იანი მონაკვეთი განთავსებულია თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრებში. ჰესის ძალური კვანძის განთავსების ტერიტორია ეროვნული პარკის საზღვრიდან დაშორებულია დაახლოებით 500 მ-ით. საგურამო ჰესის შენობა მდებარეობს საგურამოს წყალსადენის სათავე ნაგებობის ტერიტორიაზე, სადაც ხე-მცენარეები წარმოდგენილი არ არის. ასევე, გამყვანი არხის ძირითადი ნაწილის განთავსების დერეფანში მცენარეული საფარი წარმოდგენილი არ ყოფილა. პროექტის გავლენის ზონაში დაცული სახეობის არც ერთი მცენარე არ დაფიქსირებულა. თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრებში განხორციელებული საქმიანობის შესახებ შეთანხმებული იქნა სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოსთან, რაც წარმოდგენილი იყო 2015 წლის გზშ-ის ანგარიშში.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, 2015 წლის გზშ-ის ანგარიშში შეფასებული იყო ძველი სატუმბი სადგურის შენობის და მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული მცენარეული საფარი, რომლის მიხედვით, საკვლევ არეალში გავრცელებული იყო რუდერალური მდელოს ტიპის ლანდშაფტი. წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, ჰესის შენობის ადგილმდებარეობის 5-7 მეტრით გადაწვევის შედეგად არ მომხდარა მცენარეულ საფარზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება. აღსანიშნავია, რომ ჰესის შენობა განთავსდა ქვესადგურისთვის განკუთვნილი ტერიტორიის ნაწილზე, რომლის ფართობი შეადგენს დაახლოებით 400 მ²-ს, ხოლო გზშ-ის ანგარიშში ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ტერიტორიის ფართობი შეადგენდა 950 მ²-ს. 2015 წლის მდგომარეობით, ქვესადგურის განთავსებისთვის განკუთვნილ ტერიტორიაზე არ იყო წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და მხოლოდ სატუმბი სადგურის შენობასთან დაფიქსირდა ერთი ერთეული ხე, რომელზეც ზემოქმედება არ მომხდარა. ზემოქმედებას დაექვემდებარა მხოლოდ ბალახეული საფარი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, განხორციელებული ცვლილებები ტერიტორიაზე არსებულ ნიადაგზე, გრუნტზე და მცენარეულ საფარზე არ გაცდენილა იმ პერიმეტრს, რაც შეფასებული იქნა გზშ-ის ეტაპზე.

მომსახურე პერსონალისთვის განკუთვნილი მოსასვენებელი ადგილის/კვების ობიექტის მოწყობა დაკავშირებული არ იქნება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასა და დასახლებულ პუნქტთან ხმაურის გავრცელებასთან. განხორციელებული ცვლილებების გათვალისწინებით, ჰესის ოპერირებისას მნიშვნელოვნად არ შეიცვლება ხმაურის გავრცელების დონეები.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, არსებული სატუმბი სადგურის შენობის ნაცვლად, ჰესის ახალი შენობის მოწყობამ, მშენებლობის ეტაპზე, გამოიწვია სამშენებლო ნარჩენების რაოდენობის ზრდა, რაც დაკავშირებული იყო არსებული სატუმბი სადგურის შენობის დემონტაჟის სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილ ინერტულ ნარჩენებთან, რომლის მართვა განხორციელდა კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით. ნარჩენების მნიშვნელოვანი რაოდენობით წარმოქმნას არ უკავშირდება პერსონალისთვის განკუთვნილი მოსასვენებელი ადგილის/კვების ობიექტის და წყალმიმღების ფარეზე

დისტანციური ჩაკეტვა/გახსნის მექანიზმის მოწყობის სამუშაოები. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, სახიფათო ნარჩენების დროებითი შენახვის ობიექტი მოეწყო „სახიფათო ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების სპეციალური მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ 2016 წლის 29 მარტის №145 საქართველოს მთავრობის დადგენილებების გათვალისწინებით.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, ლიტერატურული წყაროებისა და შესრულებული სავლე სამუშაოების შედეგების გათვალისწინებით, „საგურამო ჰესის“ პროექტის გავლენის ზონაში ისტორიულ-კულტურულ ან/და არქეოლოგიური ძეგლების არსებობა არ დადასტურებულა. შესაბამისად, განხორციელებული ცვლილებების ფარგლებში კულტურული მემკვიდრეობის და არქეოლოგიურ ძეგლებზე ზემოქმედება არ მომხდარა.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მცხეთის მუნიციპალიტეტის მცხეთის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით მიმდინარე წარმოების ფარგლებში, სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ წარმოდგენილა.

წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადების შესწავლით დგინდება, რომ შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ. სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში გათვალისწინებული სამუშაოები დაკავშირებული არ არის გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილისა და ამავე კოდექსის მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ მცხეთის მუნიციპალიტეტში, შპს „საგურამო ენერჯის“ 4.4 მგვტ სიმძლავრის „საგურამო ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „საგურამო ენერჯი“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2020 წლის 27 აგვისტოს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება №2-768) განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
3. შპს „საგურამო ენერჯისთვის“ ზემოაღნიშნული პირობები წარმოადგენს 2020 წლის 27 აგვისტოს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება №2-768) განსაზღვრული პირობების განუყოფელ ნაწილს და მათი შესრულება სავალდებულოა;
4. შპს „საგურამო ენერჯიმ“ სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 1 თვის ვადაში უზრუნველყოს დაგეგმილი ცვლილებების გათვალისწინებით განახლებული ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება და საქმიანობა განახორციელოს შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმის მიხედვით;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მცხეთის

მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს
საინფორმაციო დაფაზე;

6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს
ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-
12 კმ. №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის
ვადაში.

ოთარ შამუგია

მინისტრი